כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת כו'. ואם תאמר דאמר לקמן בפירקין (דף קלז:) הא לך אתרוג במתנה ע"מ שתחזירהו לי החזירו יצא אע"פ שלא היה יכול להקדישו דכיון דאמר לי מידי דחזי לי[ז] קאמר כדקאמר לקמן ויש לומר דהתם יכול להקדישו כל זמן שהוא בידו שלא יהנו אחרים ממנו אבל הכא לא היה יכול להקדישו כלל ולר"י נראה דלא תליא מתנה בהקדש דאפילו אינו יכול להקדיש הוא מתנה והכי פי' כל מתנה שאינה כו' כלומר שגרועה כזאת שלא נתנה אלא ע"מ שיאכל אביו ולאו דוקא נקט שאם הקדישה אינה מקודשת שהרי לא היה יכול לעשות ממנה כלום ולא נתנה כלל אלא ע"מ שיאכל אביו כדאמרי' בגדרים (דף מח.) לאב ישנא דסעודתו מוכחת עליו ולא נקט שאם הקדישה אלא משום דמעשה הכי הוה אי להוה ישנא דמפרש [התס[ב]] משום דויתור אסור במודר הנאה ובעלמא אע"פ שאינו יכול להקדישה הוא מתנה וכן משמע בירושלמי[ט] דקאמר אהיא דכל מתנה שאינה שאם הקדישה כו' ר' ירמיה בעי מעתה אין אדם נותן מתנה לאחרים על מנת שלא יקדישנה כו' וקאמר (ג) במתני' כל מתנה שהיא כמעשה בית חורון שהיתה בה ערמה אינה מתנה:

כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת כו'. ואם תאמר דאמר לקמן בפירקין (דף קלז:) הא לך אתרוג במתנה ע"מ שתחזירהו לי החזירו יצא אע"פ שלא היה יכול להקדישו דכיון דאמר לי מידי דחזי לי[ז] קאמר כדקאמר לקמן ויש לומר דהתם יכול להקדישו כל זמן שהוא בידו שלא יהנו אחרים ממנו אבל הכא לא היה יכול להקדישו כלל אם לאו אי אתה יכול להוציא מה שהחזרתי אמר הביה עלי בן עוזיאל הביה עלי בן עוזיאל (ה) מעיקרא מאי סבר משום מעשה דבית חורון דתנן [ט]מעשה בבית חורון באחד שהיה אביו מודר הימנו הנאה והיה משיא בנו ואמר לחבירו הרי חצר ומעודה נתונין לך במתנה ואינן לפניך [אלא כדי[ח]] שיבא אבא ויאכל עמנו בסעודה אמר לו אם שלי הן הרי הן מוקדשין לשמים אמר לו לא נתתי לך את שלי שתקדישם לשמים אמר לו לא נתת לי את שלך אלא שתהא אתה ואביך אוכלין ושותין ומרצין זה לזה ויהא עון תלוי בראשו[י] אמרו חכמים [א]כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת אינה מתנה: [ב] תנו רבנן שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהן ראוים שתשרה עליהן שכינה כמשה רבינו[ג] שלשים מהן ראוים שתעמוד להן חמה כיהושע בן נון עשרים בינוניים גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל קטן שבכולן רבן יוחנן בן זכאי אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה ומגדה הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים וקלין וחמורין גזירות שוות ותקופות וגמטריאות ומשלות כובסים ומשלות שועלים גזירות שדים ושידות דקלים ושידות מלאכי השרת ודבר גדול ודבר קטן אבל גדול מעשה מרכבה ודבר קטן הלכות דאביי ורבא לקיים מה שנאמר[ד] להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא וכי מאחר דקטן שבכולם כו' גדול שבכולם על אחת כמה וכמה אמר עליו על יונתן בן עוזיאל בשביל שישוב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו[ה] נשרף: **מתני'** [ו]האומר זה בני נאמן זה אחי אינו נאמן[ז] [ח]ויש לי עמו בחלקו מת יחזרו נכסים למקומן נפלו לו נכסים ממקום אחר ר"ש אחיו עמו: **גמ'** זה בני נאמן למאי הלכתא אמר רב יהודה אמר שמואל ליורשו [ט]ולפטור את אשתו מן היבום ליורשו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' קן עוזיאל (מעיקרא מאי סבר) תפ"מ וכ"כ מ"ש וכן פי' הסכ"ס והוא סבר: (ו) תוס' ד"ה כל וכו' וקאמר כיני מתניתין:

תורה אור השלם

א) לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא: (משלי ח, כא)

הגהות וציונים

א) רש"ל (גליון): ב) בכה"י בראשי: ג) [עי' סנהדרין יא ע"א שרש"ל מוחק תיבות "כמשה רבינו" (גליון) ותריים עוד על הגליון]: ד) בכה"י נוסף מיד נשרף (וכ"ה בגמ' סוכה כח ע"א): ה) פירוש והוא היא, רש"ל (גליון): ו) ב"ר בכמנין ש"י (מהרש"ל) עיין עיקצין פ"ג מ"ב: ז) בד"פ הבא לו ראיה: ח) עיין תוי"ט ורש"ש: ט) נדצ"ל פ"ה (עיין בגמ' שם): י) כ"ה בדפוס:

ליקוטי רש"י

והיה משיא בנו. מגיה היה משיא לאת בנו [רין נדרים מח.]. ויהא עון תלוי בראשו. שוטף אבי המודר הנאה אוכל על ידו. [נדרים מח.]. אמרו חכמים כל מתנה שאינה. כל כך נכסות המקבל שאם הקדישה אינה מקודשת [שם]. אינה מתנה. כלומר ונטל מתנה לאחר אם מתנה אם הקדישה אינה מקודשת וכדאמרינן [קלז:] דשל מתנה שתחזירהו לי הקדישו אינו קדוש שאם תחם אמ"ש [לשעתה] מתנה הוא אבל מתנה זו שלא בא מתנה שאינה שלשעתה אינה מקבלת לו כלל אלא המקבלת אל אמו כי שיאכל אביו מחר כך וכיון לשעתה דאמרי' דקתמי כל מתנה שאינה שאם הקדישה אינה מקודשת וכו' ולא קתני כל מתנה שאם הקדישה אינה מקודשת ומקודשת אינה מתנה הכי הוה ליה לומר כל מתנה שאינה כלום מו שאיל הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה וכיון שאם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה דאמרי' כי אין אדם נותן מתנה על מנת שלא יקדישנה כיון שהקדישה אינה מקודשת אינה מתנה שאינה שאם הקדישה (הכא) [אינה] מקודשת אינה מתנה [רין שם]. ושמגה. כגון מתנה וכריתת של בני אדם. בגמרא. אם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה אלא אם אינו יכול לקיים אינה מתנה אלא אם אינו יכול לקיים אינה מתנה אלא אם אינו יכול לקיים

(יב) אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיקוָֹק בְּיוֹם תֵּת יקוָֹק
אֶת־הָאֱמֹרִי לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר| לְעֵינֵי
יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם וְיָרֵחַ בְּעֵמֶק
אַיָּלוֹן׃

(יג) וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד עַד־יִקֹּם גּוֹי
אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר
וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־אָץ לָבוֹא
כְּיוֹם תָּמִים׃

א נ כ י

אנא נפשי כתבית יהבית

להנחיל אוהבי יש. עולמות[ז] וכל כך למה כי חוצרותיהם מלאים כל טוב דברי תורה וחכמה:

כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת כו'. ואם תאמר דאמר קנקן בפירקין (דף קס:): הא לך תאנה נמתנה ע"מ שתחזירהו לי תחזיר לא אע"פ שלא היה יכול להקדישו דכיון דאמר לי מידי דמי לי[ז] קאמר דדקאמר לקנקן ויש לומר דהתם יכול להקדישו כל זמן שהוא בידו שלא יהנו אחרים ממנו אבל הכא לא היה יכול להקדישו כלל ולר"י נראה דלא תליא מתנה בהקדש דאפילו אינו יכול להקדיש הוא מתנה והכי פי' כל מתנה שאינה כי' כלומר שגרועה כזאת שלא נתנה תלא ע"מ שיאכל אמי ולא דוקא נקט שאם הקדישה אינה מקודשת שהכי לא היה יכול לעשות ממנה כלום ולא נתנה כלל תלא ע"מ שיאכל אמי כדאמרי' בגדרים (דף מת.) לחד ליתנתן בן עזאיל אי למוכרן ולהקדישן קן מה שאני כתחיר מטלי אני בידו הנתנה: גדול שבכולם. שבבינונים: תלמוד. זה הלכה: הלכות. אלו ברייתא בבן סורי וספרא: הגדות. מדרשים: דקדוקי תורה. כגון חסורות ויתרות ומסורות: דקדוקי סופרים. כל חשבונות כגון חמשה חמשה נשים פושרות כו' חשבון השנות וכגון חכשה דברים נאמרו בלה שוף שהיה: שרקים. שדים. שהיה ירא ללוחשן ולהשביען: ושרות דקלים. שהיה ידע ללוחש בבר שתתפלה השרה דקלים ישתנוקר: ושרות מלאכי השרת. שהיה ידע ללחש בשבע ידע: הדות דאבי הונא. הדות דאבי הונא. היה יכולין לחתן: אמר ר' האומר את בני. מן הדבנים כדמפר בגמ': זה אחי אינו נאמן. שאם היה ר' אחין ובא אחד מבדינת הים ואמר אחים אנחנו ואמר אחד מן האחים אני מכיר שאינו הוא ר"ל עכנו בנחלה אינו נאמן הואיל ושאר אחים אינם מכירים אותו לא יעמוד להם בנחלה שלא יהיו מצמצמין לו מנחלתן. אבל אותו שמכירו ומודה שאחיו הוא ישלל עמו בחלקו חצי: ואם מת. בלא יורש אותו אחר שבא. יחזיר אחיו לבדו שנתן לו חלקו: נפלו לו נכסים ממקום אחר. לאותו אח שבא. הרשה אחיו עמו. עם זה שהודה בו שהוא אחיתן הואיל והוא מודה שאחיתן היה: למאי הלכתא. קא חני האומר זה בני נאמן:

מסורת הש"ס עם הוספות

ה) מדרש מת. ג) סוכה מה. ג) עיין תוס' ב"מ לט: ד"ה שיבא. ד) כמו בהלל הקטן מנהדרין יא. ה) [מעלה יז.] ו) פסחים סו. ז) שמות כ: ב. ח) במדבר כב: לב. ט) ספ"ה דגדרים.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ק עוזיאל (מעיקרא מאי סבר) הגה"מ וע"ב ס"ל וכן פי' רש"י והוא סבר: (ב) תוס' ד"ה כל וכו' וקאמר מיני מתנותיו:

תורה אור השלם

א) לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא: [משלי ח, כא]

ליקוטי רש"י

והיה משיא בנו. מדלי הים משיא לת בנו [רש"ן גדרים מח.]. ודאא עון תלוי בראשו. שיהא אמי המודר הנאה אוכל על ידי. [גדרים מח.]. אמרו חכמים כל מתנה שאינה. כל כן דרשות אמתכל שאם הקדישה אינה מקודשת [שם]. אינה מתנה. כלומר דנכי דמתנה על מנת לחזיר שמה מתנה אע"ג דאם הקדישה אינה מקודשת וכדאמרינן לי הקדישי אינו קדוש [ב"ב קנ:]: דעל מנת שתחזירהו לי. אמר אמי אינו קדוש שלא נתנו לי שאם תחזיר לי כלום אינו מתנה [שם]. אינה מתנה. אע"פ שאם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה [שם]. אינה מתנה. כלומר דנכי דמתנה על מנת לחזיר שמה מתנה אע"ג דאם הקדישה אינה מקודשת וכדאמרינן לי הקדישי אינו קדוש [ב"ב קנ:]: דעל מנת שתחזירהו לי. אמר אמי אינו קדוש שלא נתנו

ליורשו פשיטא. דמגו דאי בעי יהיב ליה במתנה כי אמר נמי
בני הוא ויירשני נאמן ואי משום נכסים הבאים לאחר מיכן אתא
לאשמועינן דאע"ג דאין יכול להקנותן נאמן הא לאו מלתא היא
דודאי אינו נאמן דהא ליכא למימר מגו ואע"ג דדרשינן לעיל (דף
קכז:) יכיר בגריך היכרא ואוקמינן
דהאב נאמן אפילו לנכסים הבאים
לאחר מיכן אי נמי שנפלו לו כשהוא
גוסס ה"מ גבי חלק בכורה דידעינן
שהוא בנו אך אינו ידוע אם בכור
הוא אם לאו ואתא קרא למימר דכיון
דידעינן דבנו הוא נאמן לומר בכורי
הוא אבל היכא דלא ידעינן אי בנו
הוא או לאו לא מהימנינן ליה אלא
לנכסים שיש לו עכשיו משום דאיכא
למימר מגו: לפטור אשתו מן היבום

קלד: יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

ליורשו פשיטא לפטור את אשתו מן היבום
אצטריכא ליה דאי בעי מתנה
אשתו מתתו יש לי בנים נאמן אויש לי
אחים אינו נאמן התם דלא מוחזק לן באח
הכא אף על גב דמוחזק ליה באח אמר
רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל
מפני מה אמרו זה בני נאמן הואיל ובעל
שאמר גרשתי את אשתי נאמן אא"ר יוסף
מריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא אלא
אי אתמר רבי איתמר (ו) א"ר יהודה אמר
שמואל מפני מה אמרו זה בני נאמן הואיל
ובידו לגרשה אמר רב יוסף דאמרת
אמרינן הואיל בעל שאמר גרשתי את אשתי
נאמן הואיל ובידו לגרשה כי אתא רב
יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן בעל שאמר
גרשתי את אשתי אינו נאמן מנמה רב
ששת בידי אוא ליה הואיל דרב יוסף
אינו ר"א ר"ח חייא בר אבין אמר רבי יוחנן
בעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן לא
קשיא כאן למפרע כאן לבבא איבעיא להו
אמר למפרע מהו להיומניה לבבא מי פלגינן
דבורא או לא פלגינן דבורא רב מארי ורב
זבד חד אמר פלגינן וחד אמר לא פלגינן
מאי שנא מדרבא דאמר רבא דאיש
פלוני בא על אשתי הוא ואח
מצטרפין להורגו להורגו ולא להרגה
בתרי גופי פלגינן בחד גופא לא פלגינן

הואיל ובידו לגרשה. אמר לפטור אשתו מן היבום
אצטריכא ליה דאי בעי מתנה אמר מי שאמר
אשתי מתתו יש לי בנים נאמן אויש לי
אחים אינו נאמן התם דלא מוחזק לן באח
הכא אף על גב דמוחזק ליה באח אמר
רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל
מפני מה אמרו זה בני נאמן הואיל ובעל
שאמר גרשתי את אשתי נאמן אא"ר יוסף
מריה דאברהם תלי תניא בדלא תניא אלא
אי אתמר רבי איתמר (ו) א"ר יהודה אמר
שמואל מפני מה אמרו זה בני נאמן הואיל
ובידו לגרשה אמר רב יוסף דאמרת
אמרינן הואיל בעל שאמר גרשתי את אשתי
נאמן הואיל ובידו לגרשה כי אתא רב
יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן בעל שאמר
גרשתי את אשתי אינו נאמן מנמה רב
ששת בידי אוא ליה הואיל דרב יוסף
אינו ר"א ר"ח חייא בר אבין אמר רבי יוחנן
בעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן לא
קשיא כאן למפרע כאן לבבא איבעיא להו
אמר למפרע מהו להיומניה לבבא מי פלגינן
דבורא או לא פלגינן דבורא רב מארי ורב
זבד חד אמר פלגינן וחד אמר לא פלגינן
מאי שנא מדרבא דאמר רבא דאיש
פלוני בא על אשתי הוא ואח
מצטרפין להורגו להורגו ולא להרגה
בתרי גופי פלגינן בחד גופא לא פלגינן

למפרע אין נאמן. תימה דמאי קמ"ל פסיקתא דאין נאמן לומר למפרע גרשתי אשתי עתה דאפי' לבבא אין נאמן לומר גרשתי אשתי אתמר דזה מי שאמר לה בני נאמן ור"ל דזיקא לענין שאמר גרשתי לא אמר מגו הואיל ובידו לגרשה אית לה קלא (ו) ולכך אינו נאמן אבל זה מי שאמר בני נאמן מגו דהואיל ובידו לגרשה אית לה קלא (ו) ואין נאמן לומר לבבא אמר לה בני נאמן אבל אם אמר לה בני נאמן מה טעמא דא

ליורשן פשיטא. דאנכסים שנפלו לו כשהוא גוסס לא

(ג) יהא נחמן אע"ג דלעניין בכורה נחמן היינו משום

שראוי ליורשו שהרי בידוע שהוא בנו אבל הכא דלא ידעינן אם

הוא ראוי ליורשו או לא אינו נחמן: הואיל ובידו לגרשה.

אווהה, הנה אחי הנעלם!!!
מבטיח לך שמ"אח" הזה לא מקבל כלום מחלקי!
דן
(אח לפי ראובן)
לוי שמעון ראובן
אחים
MERCAZ DAT YOMI

YIBUM
Chalitza
BROTHERS

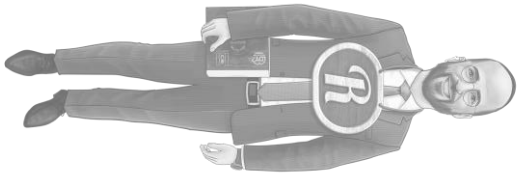

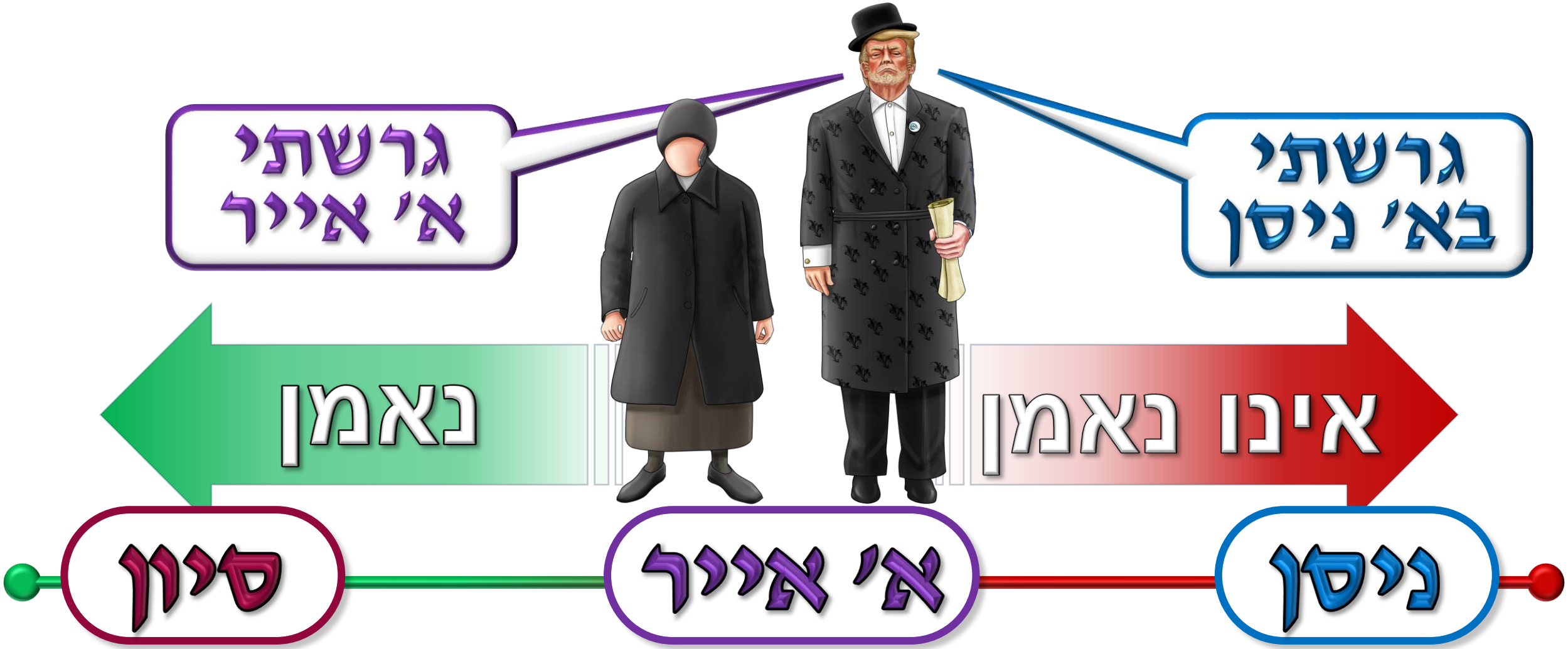
גרשתי
א' אייר
גרשתי
בא' ניסן
נאמן
אינו נאמן
סיון
א' אייר
ניסן